

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 25. CZERWCA ROKU 1799. we WTOREK.

Monety fałszywe wszelkiego gatunku tak często w Cirkulacji okazujące się, ściągają uwagę rządową na odkrycie złośliwych tego występku sprawców. Dowiedziawszy więc z pewnością, że w Anglii, a mianowicie w Birmingham wszelkie obcych monet gatunki na konto zagraniczne bywają przerabiane: a po większej części z miedzi, do której nie wiele srebra bywa przymieszanego, składają się: a przeto pilnikiem zarżnięte, wydają na powierzchnię kresę czerwoną, o takowym odkryciu uwiadomiamy się z tym pismem niniejszym Publiczność, dla ich przestrogi, aby podobnych monet fałszywych strzegła się przysmawać. — *Dan w Berlinie dnia 24. Kwietnia 1799.*
Na wyraźny J. K. Mości Naysławniejszy rozkaz.
de Heinitz. — de Werder. — d'Hardenberg. — de Struensée. — de Schroetter.

z Wiednia dnia 15. Czerwca.

Stany niższej Austrii z Pralatów, Panów i Szlachty złożone, uchwalili dla wsparcia naysławniejszego Monarchy naszego w czasie teraźniejszej uciążliwej wojny pożyczkę 300,000. Złotych Niemieckich z procentem po 6. od sta.
Korpus posilkowy Rosyjski pod Generalem Korsakowem przez zachodnią Galicyę do Morawy od dnia 15. Maja przechodzący, jest od dwóch kolumn, z których każda ma w sobie trzy oddziały. Pierwszy z tych oddziałów na dniu 7. przybył do Krakowa, ostatnie miały tam na dniu 17. stanąć. Całe korpus składa się z 45 szwadronów kawalerii, tudzież 29 batalionów i 145 kompaniów piechoty. Znajdują się przy nim 22 Generalów, 135 oficerów sztabowych. W ogóle korpus to wynosi 35,516 głów i 21,579 koni. W wojsku tym znajdują się także kozacy Uralscy i Dońscy, tudzież regularny regiment Tatarów etc.

Na Sejmie Rzeszy w Ratyzbonie względem śmucznego przypadku ministrów Północnych Francuzkich na kongress pokoju z Rzeszą wysłanych, wczajnie nocnego wyjazdu ich z Raftad następujący dekret Cesarzki podd. 6. Czerwca został ogłoszony. — „J. C. Mość w raporcie „pod dniami 3. Maja przez Xiążęcia Jmci Margrabiego „Badeńskiego podpisanym, odebrał śmuczną wiadomość, „iż umocowani do kongressu pokoju z Rzeszą Polłowie „Francuzcy na dniu 28. Kwietnia późno w wieczor, w „czasie nocnego, a od wielu osób im odradzanego odia- „zdu z Raftad, w małej odległości od miasta, przytrzy- „manizowali przez zbior ludzi w mundury Cesarzkie prze- „branych, iż ministrowie Bonnier i Roberjot od wielu „ciężciow pałaszami zamordowani, minister zaś Jean „Debry, który od śmierci szczęśliwym tylko przypad- „kiem uniknął, mocno ranny, a wszyscy z większej czę- „ści sprzętów swoich zrabowani zostali. „J. C. Mość „niemożąc dostatecznych wynaleść słów na wyrażenie swo- „iego wysoko wzruszenia moralnego i sprawiedliwego u- „czucia, tudzież mory wrażenia tej odrazy jaką w nim „sprawiła pierwsza wiadomość popełnionego na ziemi Rze- „zzy Niemieckiej morderstwa osob, których nieskazitelność „pod osobliwą opieką prawa Narodów została, nie mo- „że opisać tego wzruszenia jakie rzecz ta przy jego nie- „przelamanym uszanowaniu dla godności człowieka, mo- „ralności i nayswiętszych zasad Prawa Narodów, wstrzą- „śniętym przez tak nieszczęśliwe zdarzenie umysłu jego „zostawiła. — Nie przez podejrziwość i śmiałe domysły, „nie przez potwarze, obwiniania, i stronnicze roznoszenia „uchwałach zmyśleń, nie przez unięsienia pełne namię-

tności zepsutego serca i rozwiozłe obłąkaney imaginacyi wydawców gazet krajowych i zagranicznych płody, nie przez nieprzyjacielskie na zwiększenie potęgi, wycisnie- nie gresza, i inne tajemne zamiary kalkulowane prze- kładania, ani przez zapalające mowy i chciwe zemsty proklamacye do Narodu Francuzkiego i wszystkich kra- iów wydane, lecz przez sumienne, dobrowolne i podług przepisów Prawa z wszelką surowością odbyte dochodze- nie, może być całe to okrucieństwo z wszystkimi swe- mi okolicznościami wyświecone, mogą być sprawcy i uc- czelnicy przestępstwa tego wyszukani, i całe obracho- wanie wielkości przestępstwa dostatecznie oznaczone. W tym celu przedsięwzięte są niezwłocznie nayprzyswoitsze środki i J. C. Mość czyni iak naurczytsze oświadcze- nie przed Sejmem Rzeszy zebrałą powszechnością Nie- miecką, i całą Europą, iż iedynie tylko naysupelniejsza satysfakcyja z oddaleniem wszelkich względów, gdy bez- stronny wyrok karzący sprawiedliwości winnym kogo być uzna, może zaspokoić sprawiedliwe uczucia, nays- wyższej Głowy Rzeszy. Żąda iednak J. C. Mość, aby do- chodzenie tego śmucznego zdarzenia (które J. C. Mość u- waża być sprawą Narodową Niemiecką) nie tylko w zu- pełnym sprawiedliwym porządku, z naysiększą bezstron- nością odbywane, i naysłowniejszą satysfakcyja uczyniona była, lecz nadto nayszywszym życzeniem Jego jest (do czego pobudzonym jest przez zdania przeijne do- chodzeniu z prawem zgodnemu, części Powszechności krajowej i zagranicznej) aby naysmniejsze nawet podey- rzenie iakiegokolwiek wpływu i uczelnictwa oddalone być mogło, a tym sposobem tak nayszywsza Głowa Rze- zzy, iak cała Rzesza nie została obwiniona, o niedotoże- nie dostatecznej w tej mierze uwagi. Dla nayspewniey- szego dostąpienia zamiaru tego, wynika żądanie do po- wszechnego Seymu Rzeszy, mianowania z szrodka swego kilku deputowanych, dla znajdowania się w ciągu roz- poczętego dochodzenia równie iak w czasie zdawanej w tej mierze opinii, otworzenia myśli swoiey z patryoty- czną i szlachetną szczerością, i czynienia tego, czego w tym względzie ważność tak nietylchanego i godnego zgrozy zdarzenia, po ich roztropności i mądrości wyma- gać będzie. Przez udzielenie ich przezorney w tej mie- rze rady, cały bezstronny świat przekonać się może, iż Cesarz i Rzesza przeięte są iednakowemi uczuciami do wymierzenia naysciślejszey sprawiedliwości i dania nays- łowniejszey satysfakcyi, iednakowym sprawiedliwym o- brzydzeniem ku tak ochydnemu czynowi, i iednakowym należnym uszanowaniem ku moralności i świętym zasa- dom Prawa Narodów. J. C. Mość oczekuje iak naysprę- dzej wydania tej opinii z troskliwością przyzwolitą nays- wyższej Głowie Rzeszy etc. *Dan w Wiedniu dnia 6. Czerwca Roku 1799.*

z Paryża dnia 7. Czerwca.

Tego poranku wystrzał z Armat ogłosił przybycie Dy- rektora Sieyes. Dnia 5. Dyrektoryat Wykonawczy doniósł obydwom Radom, iż Ob. Sieyes przyjął miejsce w Dy- rektoryacie. Przyjechałszy stanął u Ministra Talleyrand. Dzisiaj o godzinie 7. zrana warta honorowa dana mu była.

Na seflijd dnia 5. Rada 500. na propozycyę Ob. Boulay postanowiła, iż polłane będzie Dyrektoryatowi Połelstwo, którego osnowa następująca:

Obywatele Dyrektorowie. Rząd Francuzki polłano- wiony jest dla zapewnienia i utrzymania pomyślności Lu- du. Ciało Prawodawcze i Dyrektoryat Wykonawczy skła- dają dwie głównejsze tego Rządu części. Te dwie Wła- dze potrzebują wzajemnego porozumienia, i powinny wraz postępować, ażeby wspólnie dopełniać zamiar swo- iego utworzenia. Sposoby porozumienia równie iako i udział władzy tych dwóch Magistratur urządzone są przez Konstytucyę. A tak Ciało Prawodawcze stanowi Prawa, Dyrektoryat je wykonywa; Dyrektoryat szczególniey obowiązany jest podług tychże Praw, czuwać nad wewnę- trznym i zewnętrznym bezpieczeństwem Rzpltey. Co do bezpieczeństwa zewnętrznego, Dyrektoryat polławiony jest iako przednia straż, i nayspierwszy dostrzegacz, dla uwa- żania na zamiary i obroty innych Narodów, i gdy zobaczy iż te zagrażają exystencji i słusznym prawom Narodu, w tym przypadku powinien sam tymczasowo działać dla je- go bezpieczeństwa, lecz w podobnym razie obowiązany jest niezwłocznie uwiadomić Ciało Prawodawcze, które na ten czas przedsięwzięte środki, iakie sądzi naysprz- zyswoitszeni dla całości i godności Ludu, którego jest wy- obrażeniem.

Obywatele Dyrektorowie, wszyscy okazuje, iż be- bezpieczeństwo Narodu zewnątrz jest zagrożone, i że we- wnętrzna spokojność może być narazoną. Zewnątrz mu- siemy gwałtowną utrzymywać wojnę; przed łzęściu mie- ściami wszędzieśmy zwyciężali; dziś okazuje się, iż nie- przyjacieli odnosi nad nami korzyści. Głos publiczny do- nosi nam, iż niektóre Mocarstwa które do tego czasu przy- naysmniey powierzchownie do wojny się nie miesza- ły, dziś znajdują się w stanie nieprzyjazni nie tylko bli- skiey, lecz iawney i rzeczywistey. W tym rzeczy stanie Rada 500. spodziewała się doniesień przepisanych przez Konstytucyę, a jeszcze ich nieodebrała.

Obywatele Dyrektorowie, czujemy zapewne, iż nie- przytór dla wielkości Francuzkiego Ludu, brać w obliczu in- nych Narodów postać upokorzoną; należy więc ażeby powrócił do takiej, iaką mu jego siła, jego odwaga i je- go przemysł przeznacza. Wewnątrz kraju głos powsze- chny również nas naucza, iż w wielu częściach Rzpltey pokazuje się niespokojność a nawet zaburzenie. Tenże sam głos uwiadomia nas o różnych tego przyczynach. Lecz przed użyciem w tej mierze iakiegokolwiek środka, Rada mniema się być obowiązana żądać od was objaśnie- nia względem tych przyczyn, które wam są wiadome, równie iako wskazania sposobów, które mniemacie być naysłowniejszemi do zapobieżenia zamieszaniom, iakie- ząd mogą wyniknąć. W tym stanie rzeczy dłuższe z wa- szey strony milczenie, mogłoby odjąć spokojność Ludowi i Ciału Prawodawczemu. Wzywamy was zatem ażebyście niezwłocznie podali nam objaśnienia względem tego po- dwójnego troskliwości naszej celu.

Na wniosek Ob. François. Rada 500. uchwaliła ode- zwę do Ludu Francuzkiego w następującej treści: „Nade- szła chwila, w której Reprezentanci Narodu nie mogli w dłuższym bez popełnienia występkę zostawać milczeniu. Mówić do Ludu, jest teraz dla nas nagsłą i nayswiętszą powinnością. Wolność którąście wylewem tyłu krwi i o- fiar zakupili, zagrożona jest na nowo; a nasza przez czas tak długi tryumfująca Oyczyzna na nowo jest wystawiona niebezpieczeństwa. Zaledwie dwa miesiące upłynęły, a Włochy Republikańskie zostały wojskiem nieprzyjacieli

likim napelnione. Nieprzyjaciele chcą się dzielić Ziemią *Francuską*. Idzie teraz o to *Francuzi*, czy chcą być wolnymi, czy innego doznać losu. *Francuzi* mieszkańcy *Alpów*, wojska nasze we *Włoszech* mogły zolać napadnięte, lecz nie są pokonane. Ręką innego Ministra wojennego kierowane, od biegłych Generalów dowodzone, świeżemi i liczniemi wojownikami wzmocnione, wkrótce znowu staną w zawodzie zwycięstw swoich. Gdy jednak kraj wewnętrzny jest źródłem, które żywi i wzmacnia wojska nasze, przeto należy go ożywić i w file postawić. Przyjaciele wolności powinni być więc teraz z godnością okazać, właściciele dóbr Narodowych powinni pomnieć, iaki ich los czekać może. Kto ma majątek niech go poświęca, kto powinien iść na granice, niech posłuszny idzie, powszechny zapal niech zaimie wszyscy ich umyśli. Zanielono liczne przeciw wielu Agentom Dyrektoryatu zażalenia, olkarzając ich o łupieżstwa i rabunki. Prawo odda winnych w ręce sprawiedliwości, a Dyrektoryat rozpedzi te kupy ptaków drapieżnych, które trzymając się Armii, wszystkie przytępiły kaski publiczne i fily naszey w obłężeniu nierako trzymają. Odpowiedzialność Agentów wykonawczych będzie urządzona, rachunki Ministrów będą ogłoszone i ściśle dochodzone. Wolność osób i opinii zostają iak najmocniej zawarowane, lecz wielkie szkodki Administracji i wykonania znajdując się w ręku Dyrektoryatu. Ścisli przesłrzegacze Konstitucji, nie przestąpiemy granic które nam zakreśliła, równie iak Dyrektoryat z swojej strony ich nie przestąpi. Tyrania tam się zaczyna, gdzie władze rządowe naruszone zostają, i zawsze błędy lub klęski przypisać należy niektórym przyczynom które zniszczyły równowagę między władzami, lub wstrzymywały przywrócenie oney. *Francuzi* zawady nas otaczające są wielkie, lecz męstwo waszych Reprezentantów jest jeszcze większe. Poprzyślegli oni albo was uratować, albo zginąć. — Odezwa ta była równie od Rady Starszych przyjęta.

Dyrektoryat sfosownie do wydanego przez Posłów zagranicznych opisu darzonego pod *Rastad* przypadku, wydał także na dniu 4. t. m. nową do Ludu *Francuskiego* Proklamacyą, wzywającą go do jedności, i wystawiającą mu w iaką nikczemność obróciłyby się złecioletnie zwycięstwa *Francuzów*, gdyby nieprzyjaciel dopiął swoich zamiarów.

Zawczoraj Dyrektoryat zebrany był przez cały dzień i w przytomności ministra wojennego rozważał nad odpowiedzią iako miał dać Ciału Prawodawczemu na poselstwo przez niego przysłane do siebie względem wewnętrznego i zewnętrznego położenia Rzplty. — Jeden z tutejszych dzienników utrzymuje, iż jeżeli bywszy Dyrektor *Reubell* nie stanie sam przed sądem, opinia publiczna okryje go przekleństwami i ohydą. Tym czasem rzecz jest pewną, iż *Reubell* ma tylko dom wiewski pod *Paryżem* 35, tysięcy franków wartuigi, i w kraju wyższego *Renu* dobra za 500 tysięcy franków zakupione.

Od kilku dni widzimy tu Pismo pod tytułem: *Dochodzenie przyczyn, które w roku 1649 wprowadziły Rzplta do Anglii, tych które ją mogły ugrunтовać, i tych które ją obaliły*. Mówią iż to pismo w którym Członki Dyrektoryatu nie są oszczepianemi, jest wydane przez człowieka sławnego projektami i karbowemi przeciwko bywszemu Słachcie.

Minister intereffów wewnętrznych ogłosił Programma Czeremonij żałobney, która się odprawiać będzie dnia 8. t. m. na pamiątkę śmierci Ministrów w *Rastad*. Na tej Czeremonij znajdować się będzie Dyrektoryat Wykonawczy, Administracye Centralne i Muncypalne, Trybunały, i inne Towarzystwa Departamentu *Sekwany*, równie iako i Instytut Narodowy. Ambassadors i Agenci zagranicznych Mocarstw są także zaproszeni, ażeby się udali do domu *Pola Marsowego*, gdzie dla nich będą osobne fale przygotowane. Familie *Robertota*, *Bonniera*, *Jana Debrisa*, i *Rosensziela* będą prowadzone do domu *Pola Marsowego*, pod eskortą straży honorowej. Wszystkie korpusy wojenne składające garnizon, udadzą się pod broń na *Pole Marsowe*. Mowa stanąwszy na pul-kolumnie z czarnego marmuru, mieć będzie mowę na pochwałę zamordowanych ofiar, inni Mowcy w różnych miejscach porozstawiani, powtorzą też pochwały. Ceremonia zakończy się himnami patriotycznymi, i powszechną salwą artylleryi.

Wczoraj w wieczór Dyrektoryat odebrał nadzwyczajnego kuryera, treść jednak depešow jego jest jeszcze nieznana. — Oprocz obozu pod *Liege*, ma być znaczny korpus nad *Renem* rozłożony. — Brakujący konkrępcyini niezwłocznie przysławieni być mają. — Z *Metz*, *Longwi*,

i innych okolic bardzo wiele wojska ściga pod *Lugdun*. Nad tamtejszym obozem kommandę mieć będzie ex-reprezentant General *Chabert*.

W *Corunna* trzy okręty liniowe i inne pomniejszych są uzbrojone. Cztery tyłce maytkow jest gotowych do osadzenia tej Eskadry. — Jeszcze do dnia 27. Maja flotta nasza była w *Tulonie*. Przeciwnie wiatry wstrzymały iey wypłynienie. Eskadra *Ferrolfka* na dniu 25. Maja była jeszcze w *Rochfort*. Oficerowie jej przychodzą często do tego *Miaffa*, i żyją z Officerami naszymi morłkami w iak najlepszej przyjaźni. — Dzielić okrętów wojennych *Angielskich* krąży teraz przed *Havre*.

Stan okrętów eskadry *Hiszpańskiej* wyszły z *Cadix* pod kommandą Admirala *Maffaredo*.

Imiona okrętów i kommandantów: 1.) *La Conception* 112 armat, *Escano* Brygadyer. — 2.) *Le Prince*, 112 armat, *Yanez* Brygadyer; — 3.) *St. Anna*, 112 armat, *Hidalgo de Sisneros* Brygadyer. — 4.) *Verzykanin*, 112 armat, *Gazdogny*, Kapitan okrętowy. — 5.) *Hrabia de Regie* 112 armat, *J. Efedno*, Brygadyer. — 6.) *Neptun*, 84 armat, *Munoz* Kapitan okrętowy. — 7.) *Le Conquerant* 74 armat, *Cosme Churrua* Kapitan okrętowy. — 8.) *Le Pelage* 74 armat, *Cajetan Waldes* Kapitan okrętowy. — 9.) *S. Paweł* 74 armat, *Ludwik Pallabrica* Brygadyer. — 10.) *Avis* 74 armat, *Goicochea* Brygadyer. — 11.) *S. Jan*, 74 armat, *Mordragon* Kapitan okrętowy. — 12.) *L'Orient* 74 armat, *Mikolaj Eftada* Brygadyer. — 13.) *Soverain* 74 armat, *Villavencio*, Kapitan okrętowy. — 14.) *Bahama* 74 armat, *Haramburu* Kapitan okrętowy. — 15.) *St. Elme* 74 armat, *Martinez* Kapitan okrętowy. — 16.) *Sainte Paule* 74 armat, *Figueroa* Kapitan okrętowy. — 17.) *S. Joachim* 74 armat, *Spinola* Kapitan okrętowy.

Fregaty. *Perla* 36 armat, *Woyna* Kapitan Fregaty; — *Karmelita* 36 armat, *Buñillo*, Kapitan Fregaty. — *Atache*, 40 armat, *Ignacy Olaeta*, Kapitan Fregaty. — *Matylda*, 36 armat, *Gonzales Ortiz* Porucznik okrętowy.

Brygantyny. — *Le vif* 16 armat; *Deslobes* Porucznik okrętowy. — *Le Vigilant* 14 armat, *Cordova*, Porucznik okrętowy. — *La Decouverte*, 14 armat, *Pantoja* Porucznik okrętowy.

Wyższy Sztab. — *Mazaredo* General kommanderujący, *Gravina* i *Grandallane* Generalowie Leytanci, *Cordova*, *Nava* i *Villavencio*, Szefowie eskadrow. Brygadyer *Escano* General major, Porucznik okrętowy *Manzon*, Adjutant. — Sekretarz, Kapitanowie Fregat *Ayalde*, *Sotomayor*, *Sauvut del Castillo*; *Rocendo Perlier*, *Cirague de Zavalles*, pierwsi Adjutanci.

Z *Pizy* donoszą pod dniem 15. Maja, iż *Lukka* i *Liorno* w stanie obłężenia są ogłoszone. W ostatnim tym mieście wiele domów obalono, które w przypadku obłężenia na przeszkodzie byćby mogły. Wyjazd Obywatelki *Reinhard* sprawił boiażn w *Pizie*, aby i to miało nie zolać od *Austryaków* zajęte, lecz ta troskliwość wkrótce ustąpiła. — Wiadomości z *Genui* dochodzą do dnia 22. Maja; komunikacya z *Turynem* była zatomowana, dla czego G. *Desolles* nie mógł z *Genui* wyjechać. — Ob. *Muffit* kommillarz rządowy w *Piemontie* przybył do *Paryża*. — Insurgenci w *Oneglia* są wspierani przez jedną fregatę *Angielską* i dwa kutry. — G. *Lahoz* przybył do *Bononii* i tam urządza gwardye Narodowe.

Lifty z *Floreny* pod d. 16. Maja donoszą, że dywizya pod kommandą Generala *Merlin* pogromiła G. *Ott* w *Pontremolio*, i odparła go aż za *Apeniny*, poczym zabrała mu wiele ienów, oraz bagaże korpusu wojsk *Austryackich*, które do tego miejsca przeszły.

General *Lecourbe* pisał do swego brata list następujący: W głównej kwaterze w *Altorf* dnia 5 *Prairial* (24 Maja) Z daty moiego listu widzisz kochany bracie, iż powrociłem do miejsca z którego wyżedłem. Attakowany dnia 11 i 13 w moich stanowilkach w *Engadin* przez 12 do 15 tysięcy wojska, musiałem ustąpić liczbie, i cofnąłem się przez *Albula* do *Gryzonów*, niezostawszy nic nieprzyjacielowi, a nawet odjąwszy mu śmiałość do nowego ataku; dwie bitwy które mi wydał, dało go więcej niż mnie kosztowały. Nie mogę dostatecznie wychwalać wojowników 36, 38, i 44 Pulbrygady. Lubo się widzieli ze wszystkich stron atakowanymi, i mogąc się nawet obawiać odcięcia reytirydy, atoli ani przykrość położenia ani liczba nieprzyjaciół, odwagi im

nieodebrała: postąpili sobie iako Bohatyrowie; przeszedłem kraj *Gryzonów* i idąc przez *Albula*, i górę *Juliusza Cezara*, przeprawilem się także przez *Bonardin*, i udałem się kn *Blinzona* w wysołstwach *Włoskich*; przybyłem tam wcześniej na przytlumienie insurrekcyi wieśniaków, i odparcie znajdujące się tam nieprzyjaciela. Niektóre wojska którym kazałem się pomykać po nad *Tesino* ku *St. Gotard*, połączyły się z temi które przechodziły dolinę *Urseren*, i przecięły reytiradę buntownikom którzy znaleźli się pomiędzy dwoma ogniami. Widząc iż General *Maffena* chciał wzmocnić linię, przeszedłem górę *S. Gotarda* i powrociłem do *Altorf*. Ta jest przechadzka wojenna którą odprawilem wśród drogi i niepogody okropnych; ponieważ w tym jeszcze momencie trzeba przebywać ścieżki po 30 stop śniegu mające. Zdrowie jest a rana moja jest dosyć mała. — Ten list jest dawniejszy kilku dniami od ostatnich depešow które opisują przyłożenie się Generala *Lecourbe* do bitew w kantonie *Schwitz*.

Papież mieszka w *Briancon* w tamtejszym szpitalu. — Ob. *Rosenstiel* przyjechał tu wczoraj z *Sirahurga* — Zeglarz powietrzny *Garnerin* który w r. 1793 w *Marchienne* schwytany był do niewoli *Angielskiej*, a potem do *Austryackiej* i przez 17 miesięcy siedział w więzieniu w *Ofen*, gdzie dla wydobycia się użył wynalezionego przez siebie *parachute*, będzie tu wkrótce odbywał wielką podróż na powietrzu, żądając się ma na ziemię za pomocą wspomnianego *parachute*. — Trzydziestu z *Ille de France* deportowanych *Francuzów* zajętych zolać przez okręt *Angielski*, na którym 300 niewolników murzynów przewożono, odbili on ten okręt za pomocą niewolników, i przypłyneli do *Cayenne*. W *Dreux* o mil z d. 17 telegraf flużący za korespondencyą z *Paryża* do *Brj* niewiadomo od takich złych ludzi zolać spalony.

W *Floreny* Kommissarz nasz rządowy przymuszony zolać dla załatwienia wydatków publicznych włożyć srebra kościelne oddać do mennicy. — General *Championnet* już nie będzie sądzonym, ale owszem ma otrzymać kommandę w armii *Włoskiej*. — Na dniu 25. wyjechał z *Gironde* znaczny konwoj pod eskortą jednej kowety. Dwa lugry *Angielskie* daremnie starały się odciąć konwoj wspomniany. — Ob. *Lamarque* dawniej przeznaczony za Posła do *Sztokholmu* załatwił już miejsce swoje w Radzie 500.

Czytamy w *Redaktorze* mocny list pisany przez Ministra Ikarbowego do Reprezentanta *Geniffieux*, który zapewnił, iż deficit Ikarbowe nie było tak znaczne iak utrzymywano, i że jedynie popelnione zdzierstwa czyniły potrzebę nałożenia nowych podatków. Minister mocno odpiera te dwa przytoczenia twierdząc, iż dwie pierwsze trzecie części roku 7 nieprzyniosły iak tylko 220 milionów tym czasem gdy powinny były przynieść 466 milionów. Co do zdzierstw, utrzymuje iż jeżeli są winowacy, ci znajdować się nie mogą w Ministerium.

Armia Dunaju. — *Maffena* General kommandujący do Dyrektoryatu Wyk: Rzplty *Francuskiej*, w Głównej kwaterze w *Zurich* dnia 12. *Prairial* (31. Maja) roku 7go.

Obywatele Dyktorowie General *Xaintrilles*, obowiązany dowodzić kolumnom oddzielnym od Armij *Dunaju*, i przeznaczonym do Armij *Włoskiej*, donosi mi o flanowiającym zwycięstwie, które otrzymał przeciwko buntownikom wyższej *Walezji*, którzy dnia 27. Maja uderzyli na niego na prawym i lewym brzegu *Rodanu* w liczbie 6. tysięcy ludzi, lecz zostali filnie odparci, a noc rozłączyła walczących. General *Xaintrilles* czynił dalsze przygotowania do wzajemnego ich atakowania, nazajutrz o świcie dnia wojska jego zaczęły postępować; po dosyć uporczywej bitwie rozpedziły ze wszystkich stron nieprzyjaciela; ścigały go po obydwóch brzegach *Rodanu* aż do *Eisch* na prawej stronie, i o trzy mile po wyżey *Loesch* na lewey. Strata insurgentów jest nader znaczna; ich armaty, ammunicye, magazyny, wszystko w naszey mocy zolało. Cała flota insurgentów składała się około z 8. tysięcy ludzi pod dowództwem officerów będących dawniej w służbie *Piemontkiej*, a pomiędzy ich szeregami znajduje się infanterya i kawalerya *Austryacka*. General *Xaintrilles* donosi mi, iż troskliwie ścigać będzie rozproszone szwadrony ty buntowników. Ten General pochwała odwagę iaką ba-

talliony rogety i 89tey Pulbrygady okazały w tej okoliczności. Dalem mu sam rozkaz potłumienia buntowników po drodze w dalszym swoim do *Włoch* ciągnięciu. — *Pozdrowienie i uszanowanie.* (podp:) *MASSENA.*

Armia Dunaju. — w *Główny Kwaterze* w *Zurich* 14. *Prairial* (2. Czerwca). — *Maffena General komendujący do Dyrek: Wyk: R. F.*

Obywatele Dyrektorowie. General *Collaud* komendant dywizyi niższego *Renu* donosi mi, iż dnia 11. (30. Maja) o 2. godzinie zrana rozkazał Generalowi *Darnaud* komendantowi swojej przedniej straży, ażeby uderzył na nieprzyaciela w jego stanowiskach *Schriesheim* przy *Ladenburg* na prawym brzegu *Necker*. Nieprzyaciół zabił ze włócz siron pogromiony. Kawaleria nasza szczególnie w tej bitwie dokazywała, i zabrała 150. koni. Procz tego zabiła około 50. jeńców, pomiędzy ktorými 38. huzarów *Szecklerowskich*, jednego Kapitana i jednego Porucznika tegoż regimentu. Więśniacy z *Odenwald* połączyli się z nieprzyacielem; wspólna ich strata w zabitych i rannych wynosi około 300. ludzi. — *Pozdrowienie i uszanowanie.* (podpisano) *MASSENA.*

W dodatkowym raporcie General *Maffena* donosi jeszcze o małych utarczkach na dniu 29. i 30. Maja zaszłych. Na dniu 2. Czerwca General *Lecourbe* przypuścił atak do *Wahl* i wypędził nieprzyaciela z *Geschereu*, które to miejsce wojska nasze zajęły. Nieprzyaciół stracił w niewolnikach 1500. ludzi, pomiędzy ktorými znajduje się Major *Neugebauer*, i 800. ludzi w zabitych i rannych. Nasz General *Loison* odebrał posłrzał, a Szef brygady *Boulard* został ranny wraz z 60. innymi *Francuzami*.

Dnia 4. t. m. Baron *de Stael* wyjechał ząd do *Stokholmu*. — Huzary *de Chamborand* mają dziś wyjechać z *Paryża* do armii. 29. Pulbrygada i 24. Regiment Kawalerii, będący w *Metz*, są w drodze do obozu *Lugduńskiego*.

Lift z *Geny* pod d. 20. Maja donosi następujące wiadomości: Kilka oddziałów wojska *Austryackiego* przełedzły przez *Bobbio* w lenności Cesarzkie, pobudziły tam insurrekcyę, lecz wkrótce wojska *Liguryjskie* i *Francuskie* odpariszy *Austryaków* i *Moskali*, i wzięwszy do więzienia kilku dowódców insurrekcyi, przywróciły tam spokójność. Mieszkańcy z *Orville* są jeszcze w insurrekcyi; udali się nawet do *Port-Maurice*, ażeby nakłonić mieszkańców do złączenia się z niemi. Korpus wojska *Francuskiego* miał dnia wczorajszego na nich uderzyć. *G. Doffolles* znajduje się tu od 8. lub 10. dni. Ma się udać do głównej kwatery Generala *Moreau*.

Donoszą z *Firencyi* pod d. 17. Maja co następuje: Panuje tu nieprzerwana spokójność, Gwardya obywatelska odprawia teraz fluzbę, i jest dostateczną na utrzymanie porządku. Oprócz *Arezzo* insurrekcyę w wielkiej części *Tojskanij* są potłumione. Insurgenści są uzbrojeni, i mają armaty drewniane. *Francuzi* czynią przygotowanie przeciw *Arezzo*. W *Luce* i okolicach znajduje się 5. tyflęcy wojska *Francuskiego*, miało być w najlepszym stanie obrony, i zabezpieczona wolna z krajem *Genueńskim* komunikacya.

Od kilku dni rozchodzi się tu pismo pod tytułem: Stan terazniejszy *Rzpltey*; jest to Akt oskarżenia przeciw Dyrektoratowi, ktorému Autor czyni mocne wyrzuty, z powodu wojennych i politycznych wypadków nastąpionych po 18. Fructidora. *Redaktor* wydał na to pismo odpowiedź pod tytułem *Manifest Fakcyow*. Na początku jego wyraża, iż niesprawiedliwie żąda wolności druku, iak gdyby tej nie było. Przypomina uszczupliwe pismo pod tytułem *Moskal w Paryżu*, i *Pamiętnik Carnota* (oczywiście, iak wyraża zmyślony) dla okazania, iż wolność druku znajduje się: przekłada, iż w tej okoliczności iestteny prawie w tym samym położeniu iak przed 18. Fructidora, i że Autorowie paszkwilow bezkarnie ie rozrzucają, co zdaie się być przytłosowane do niektórych wyroków, które uwolniły autorów pism przeciwko Rządowi wymierzonych.

Dnia 9. Czerwca.

Z trzydziestu Zakładników *Piemontskich* którzy mają miało *Dijon* za więzienie, siedmiu otrzymali od rządu wolność powrocenia do *Krola Sardynijskiego*, iako to *Saint-Marsan* Minister wojenny i jego Matka; *P. Priocca* Minister interesów zagranicznych i dwaj jego Bracia; *Pulkownik Atuata*, i *Wawrzeniec Paula Pleban* z *Arti*.

Administracya centralna na prośbę Ministra Policji dała im paszporty do *Sardynii*. — Wielka liczba Obywatelów okręgu *Dijon* przelała Ciału Prawodawczemu petycyę względem potrzeby powrocenia wolności druku. — *Elkardra Angielska* krążąca przed *Havre* znacznie się wzmochniła; widziano tam aż do 12 żaglow wojennych między innymi 4. wielkie fregaty, lecz gwałtowne wiatry zbliżyć się im niepozwalały. — Dnia 25 z rana znaczny konwoy wypłynął z *Girondy* pod eskortą korwety *la Tapageuse* od 14 armat. Dwa lugry *Angielskie* nadaremnie go napastować chcieli; za trzecim korwety wystrzelał oddalić się musiały, a konwoy przybył szczęśliwie do *Manmuffan*.

Custin officer *Austryacki* a synowiec Generala *Francuskiego* tego Imienia przed 16. miesiącami aresztowany był w *Szwajcaryi*. Od tego czasu znajdował się w *Temple*. Dyrektorat pozwolił mu 24. godzin do wyjazdu z *Paryża*, a 15. dni z terytorium *Rzpltey*. Ma wyjechać prosto do *Hamburga*.

Na sefii wczorajszy Rady 500. czytano Poselstwo w ktorym Dyrektorat odpowiada na poselstwo dnia 21. sobie przesłane z żądaniem obniżenia względem rozpoczętego kredytu na rok 7. Poślug *Rapportow* Ministerów ogół kredytów rozpoczętych wynosi 700. milionów. Poślug stanu rachunków lkarbowych aż do 5. *Prairial* (24. Maja) dochody wynoszą do 200. milionów. Sprzedane dobra narodowe przyniosły 25. milionów. Ministerowie zapytani czyli rozpoczęte kredyty będą dostatecznymi, pięciu tylko odpowiedziało, iż mieli dosyć do wyłarczenia na potrzebne opłaty. Minister wojenny mniemał, iż udzielone mu fundusze będą dostateczne byle tylko spłacone w gotowiznie, lecz żąda 18. milionów na które miał oczekiwać z *Rzpltey Cisalpińskiej* i *Batawjskiej*. Minister marynarki żądał także 8. milionów z dodatku.

Dyrektorat przysłał Ciału Prawodawczemu rachunki przez *Scherera* złożone. — Wszystkie te pisma urzędowe od iednych pochwalane, od drugich z szemraniem przyjęte, do komisji w tym celu złożoney odesłane zostały. *Garran* uważał, iż tym rachunkom podobno przypisać należy rozruchy na niektórych teatrach widzieć się dające. Z tej okoliczności zakazzył on operę *Adrian* świeżo na teatr daną i wystawiającą tryumfy Cezara w tym czasie, kiedy Ciału Prawodawczemu uśluie oćucić duch publiczny dla odparcia nieprzyaciela. Przypatczal niektóre kontrewolucyjne sceny w tej Operze, i żądał, aby Dyrektorat był wezwany do oznajmienia, pod czyją powagą sztuka ta dana była. Dyrektorat usprawiedliwił się w tej mierze w *Redaktorze*, dowodząc, iż opera ta należy do sztuk dawnego czasu, które z lekkimi odmianami mogą być na sztuki republikantkie przemienione. — Na wiadomość o zabiciu *Posłow* naszych pod *Rastad*, municypalność w *Nancy* znajdujących się w koszarach tamtejszych żołnierzy Cesarzkich, kazała wzięść do więzienia, lecz minister wojenny zakazał iey czynić tego.

z *Hagi* dnia 11. Czerwca.

Ob. *Bezier* nowo wybrany Dyrektor żądał uwolnienia siebie od tej dołtynności przez wzgląd iakoby niezdatności swoiey, lecz Ciału Prawodawczemu odmówiło żądaniu jego, i dziś iako Dyrektor instalowany został. — Dnia 7. tutejszy Garnizon *Francuski* ob. hodził nakazaną Uroczystość żałobną na pamięć zabitych pod *Rastad* *Posłow Francuskich*. Żaden Urzędnik Cywilny, i żaden Minister (wyjąwszy *Cisalpińskiego*) nie byli przytomni tej Uroczystości. Sam nawet Minister *Francuski* dla słabości nie znajdował się. — Wczoraj podana znowu była Ciału Prawodawczemu Petycyja od Obywatelów *Amsterdamskich*, która równie była przeciwna zasadom terazniejszego Rządu, iak i poprzednicze. Żadney uwagi nad nią nie czyniono, i odesłano ją prosto do Dyrektoratu.

Nasza marynarka (iak powszechnie zapewniają) iest teraz w bardzo dobrym stanie i mocniejsza niż była przed ostatnią nieszczęśliwą bitwą.

z *Konstantynopola* dnia 18. Maja.

Lifty z *Syrji* powtarzają zawsze wiadomość o złym położeniu Generala *Buonaparte*. W rozmaitych utarczkach pod *Akrą* miał on stracić wielu officerów, iuz nawet i General *Kleber* miał zginąć. *Buonaparte* miał przybyć na dniu 17. Marca przed *Akrą* i odwróceniem od miasta wody chciał je przymusić do poddania się, gdy jednak w lądniach tamtejszych woda na 8. miesiący była zachowana, a od strony morza komunikacya była utrzymywana, przeto zamyślił General *Buonaparte* nie udać się, i woda zwrócona załata oboz *Francuski*.

Czytając tu teraznastępujący list który miał pisać *G. Buonaparte* do *Dzieńar Paszy* w obozie pod *Jaffa*. „Od przybycia mego do *Egiptu*, dalem Ci poznać kilkakrotnie, iż nie miałem zamiaru pokonania Ciebie, i że iedynym zamiarem moim było rozproszyć *Mamelukow*. Nie odpo-

wiedziałeś mi na żadne oświadczenie, przezemnie tobie uczynione. Podalem Ci do wiadomości, iż życzę tobie, abys mógł odpędzić *Ibrahima Beja* od granic *Egiptu*, i miałeś tego iednak pośpieszyć wojska do *Gazy*, załoyleś wielkie Magazyny i wszędzie rozniósł pogłolke, iż chcesz wkraczać do *Egiptu*. W rzeczy samey ulkutezniesie tę napasę swoją, i osadziles dwoma ryłkami wojska fortece *Awisch* o 6. mil od granic *Egiptu*, musiałem przeto wyciągnąć z *Kairu*, i w własney osobie zanieść Ci wojnę do ktorey wyzywales. Kraje *Gaza*, *Rammlé* i *Jaffa* są w mocy moiey. Obszedłem się szlachetnie w wojskami tweimi które mi się na dykrecyę poddały, przeciw zaś tym ktorzy prawo wojenne schabili, okazałem surowość. Za kilka dni wyruszę do *Akry*, lecz iakież mogę mieć powody, do pozbawienia kilku lat życia iednego starca, ktorego nie znam? Czymże są kilka mil więcej kraju nad ten który zdobyłem? a ponieważ Bog uczyni mi zwycięstwą, chcę być na wzor jego iakawym, nie tylko dla ludu, ale i dla rządzców. Nie masz żadney gruntowney przyczyny zofiania moim nieprzyacielem, gdyż ja byłem tylko nieprzyacielem *Mamelukow*. Bądźże więc moim przyacielem, a ich i *Anglikow* nieprzyacielem. W ten czas uczynię Ci tyle dobrego, ile iuz ziego zdziałalem i zdziałać Ci mogę. Przysłał mi krotką w tej mierze odpowiedź przez osobę opatrzoną twoim pełnomocnictwem i wiadomą zamiarow twoich. Na dniu 21. Marca puszczam się w drogę do *Akry*, muszę więc przed tym dniem mieć odpowiedź od Ciebie. — (Podpisano) *Buonaparte*.

Ultna odpowiedź *Dzieńar Paszy* miała być następująca: „Nie piszę do Ciebie, gdyż posłanowilem żadney nie mieć z tobą komunikacyi. Wolno Ci ieli maszerować do *Akry*, oczekuję tam na Ciebie. Dam się raczy w gruzach *Akry* zagrzebać, niż ja poddać Tobie.

Od granic *Austryackich* dnia 5. Czerwca.

Z Szandarow Gwardyi Narodowej *Turyńjskiej*, które zostały do *Wiednia* przywiezionemi, część posłano do *Peterzburga*, a reszta tu pozostała wytławiona iest na widok ludowi.

Nasze wiadomości urzędowe z *Włoch* do d. 27. Maja dochodzące, nie iest jeszcze o wzięciu *Geny* niewspominają, prywatnie zaś, które odebrano, iest jeszcze się nie potwierdziły.

z *Augsburga* dnia 7. Czerwca.

Donoszą z *Werony*, iż tam wprowadzano ciężką artylleryę, która ma być użyta do *Mantui*. Wojsko koalicyjne przełtawac będzie tylko na oblężeniu tej twierdzy, poty poki armia Generala *Macdonald* która się pokazała przy *Appeninach* na granicach *Bononii* i *Romanii*, nie zofianie z tych stanowisk wyparta, i do *Tojskanij* cofnąć się przymuszona.

z *Strazburga* dnia 7. Czerwca.

Dnia wczorajszego po południu przybył tu kurjer, który wieł z *Zurich* d. 5. z rana. Podług tego doniesienia, potykano się prawie ciągiem od 30. Maja aż do 4. t. m. między *Winterthur* i *Zurich*. Bitwy były nadzwyczajnie krwawe i z obojey strony największą zapalczywość okazywano. *Maffna* znajduje się teraz w lwym stanowisku. *G. Cherin* szef wyższego lztatu umarł z ran. *G. Noy* i *G. Adjut D-billy* zostali rannymi; ostatni przyjechał do naszego miasta. *G. Hstrel* zastępuje tymczasowo Generala *Cherin*.

G. Klayn i *Legrand* zawołani są do *Zurich* przez *G. Maffnę*, który ma ich użyć w armii *Helweckiej* gdzie iuz dziś wyjechali. *G. Delaborde* otrzymał komendę nad wojskami znajdującymi się na prawym brzegu *Renu* przed *Kehl*. — Przy *Pont-d'Ain* niedaleko *Bourg* w Departamencie *d'Ain* zgromadza się korpus armii od 20. tyflęcy ludzi, który iest iuz prawie zupełnie lkompletowany.

Od brzegów *Menu* dnia 8. Czerwca.

Falszywą było pogłolka iakoby wojska Elektora *Mogunckiego* miały się z wojskiem Cesarzkiem polaczyć. — Z *Mainheimu* wyszła ciężka artyllerya iuz iest wywieziona na lewy brzeg *Renu*. Zburzenie tamtejszych fortyfikacyow wkrótce dokonane zostanie. *Francuzi* ktorzy bardzo wzmochnieni do *Höchst* się przysuneli, cofnęli się teraz znowu do *Mogunji*. — Na dniu 4. z okolicy *Kehl* 1800. *Francuzow* z 4. armatami do *Reuchen* wkroczyło. Chcą oni pokonać wieśniakow uzbrojonych w *Cäpler Thal*. — Słychać, iż General *Bernardotte* otrzyma komendę armii nad *Renem*, która codziennie się bardziey wzmacnia. General *Lefebvre* i *St Cyr* wyjechali z *Paryża* do armii Generala *Moreau*. — Ob. *Rosenstiel* przywołany został od rządu do *Paryża*. — W kraju *Wallis* insurgenści stracili do 2000. ludzi i zostali od *Francuzow* pokonani. — Od dnia 23. Maja wojska Cesarzkie były w ustawicznym ogniu, i wiele ludzi utraciły. Gdy bowiem rozumiano, iż *Francuzi* aż do *Winterthur* cofnęli się, forpoczt Cesarzkie śmiało szły naprzód, lecz napotykały pod *Adelsingen* na korpus *Francuskie* i *Helweckie* od 7. tyflęcy ludzi z 14. armatami, musiały więc cofnąć się, i straciły pod ten czas przeszło 600. ludzi, wiele w rzece *Thur* potonelo. Ponieważ torpocztom tym most w tyle spalono, przeto piechota musiała chwytając się ogonow koni huzarskich rzekę tę przepłynąć. Sam Arcy-Xiąże *Karol* pośpieszył w ten czas na pomoc przeciw *Francuzom* i odparł ich aż do *Winterthur*. — Wielu utrzymuje, iż Ob. *Sieyes* w wyjeździe swoim do *Paryża*, ułożył zupełny plan do pacyfikacyi całej *Europy*.

Od wyższego *Renu* dnia 12. Czerwca.

Ogłoszono tu d. 10. t. m. wojskom *Austryackim* raport generalny, donoszący o wzięciu *Cazale*, *Alexandrii*, *Turynu* i *Ferrary*, iako też o zajęciu *Zurich* i obozu ofrancowanego przeciwko tego miasta. Arcy-Xiąże znajduje się teraz w zupełney komunikacyi, przez *S. Gothard* i *Turyn* z *Feldmarszałkiem Suwarow*.

z Barentu dnia 15. Czerwca.

Wczoraj mieliśmy ukontentowanie oglądać w naszych murach Monarchę naszego wraz z N. Królową. Tłumy ludu cisnęły się na oglądanie Monarchy. Przez dzielną część dnia, i jeszcze nas N. Pan bytnością swoją udaruje. Z rana oglądał tujejszy eremitage. W wieczór w wielkim gmachu opery będzie dawany bal maskowy.

z Bazylei dnia 2. Czerwca.

Dyrektoriat nasz przeniósł się iak wiadomo do Berny, zjadł iak byhać ma się udać do Besancon, gdzie już rozmaite sprzęty posłane zostały. Rozmaite członki Ciała Prawodawczego powróciły nazad do domów swoich. Ob. Ochs sprzedawczy swój majątek, wyjechał i chce odciąć mieszkać w Paryżu.

z Lozanny dnia 4. Czerwca.

Podług Listów z Brigues w Walezyi pod dniem 3cim główna kwatery dywizji Generala Xaintraille znajduje się w tym miejscu od dnia 1. t. m. Ten General wydał nowe bitwy insurgentom Walezyi, przełamał most i łańce w Merel, ostatnią ich ucieczkę od strony Conche; w tej bitwie wielu Francuzów zginęło. Dnia 2. General Xaintraille uderzył na 200. Austriaków, którzy się wdarli na dolinę, i około stu zabrał w niewolę. Kolumna Republikańców obrocila się ku stronie St. Plomb dla zacięcia drogi do Włoch prowadzącej. Wyższa część Walezyi dała z siebie smutny widok spustoszenia.

z Zurychu dnia 2. Czerwca.

Od d. 25. przybyła tu wielka liczba rannych Austriaków, Francuzów i Szwajcarów; gdy publiczne gmachy pomieścić wszystkich nie mogli, oddano część do Fahr, Baden, Aarau, etc. Wojska Szwajcarskie w ostatnich bitwach wielką ponieśli stratę; z 1200. ludzi składających legię, zostało tylko 300. ludzi. — G. Massena odebrał już nieco posiłków. Główna kwatery armii znajduje się w Aarau, kwatery dywizyjowe iest w naszym mieście.

Dnia 7. Czerwca. — Z d. 5. na 6. w nocy G. Massena rozkazał wiażyć w rekwiizycję wszystkie wozy znajdujące się w Zurich, i wysłać z miasta chorych, amunicję, bagaże etc. O świcie dnia wszystkie armaty na walech zostały zagwożdżone. Wkrótce potem wojska Francuskie wyszły z swoich łańców i zaczęły przechodzić przez miasto; część jedna obrocila się ku Baden, reszta ku Bremgarten. G. Massena wyjechał o 3 godzinie po południu z swoim wyższym sztabem, za nim posłał infanterję, i zostawiono tylko pikietę z Huzarów w każdej bramie, którzy o 4 godzinie odeszli.

Ta reysterada odprawiła się spokojnie. Austriacy natychmiast weszli w łańce bez jednego przeciwko Francuzom wystrzelenia, kolumna wojsk Cesarzkich znajdowała się już o 7. godzinie z rana przed bramą Oberdorf a o 8. postrzelono inną kolumnę schodzącą z góry dla zacięcia łańców powyżej Wanbergen. Huzary i huani pomknęli się aż do bram miasta. O 4. godzinie Muncypalność kazala wyłamać bramy, od których komendant Francuzki zabrał klucze. Wieczorem wiele korpusów infanterji, kawalerji, i artylerji przechodziły przez miasto, i obrocili się częścią ku Wiedikon, częścią ku płaszczynie Sihl. Tego poranku Deputacya naszego magistratu udala się do głównej kwatery Arcy-Xiecia Karola w Cloten, dla oddania mu hołdu od mieszkańców i kłuców od miasta. Arcy-Xieże odpowiedział, iż te klucze znajdowały się w dobrych rękach, i iak najgrzeczniej przyjął Deputacyę. — G. Hotze znajduje się w Zurich.

General Massena wychodząc zjadł dziękował muncypalności za okazaną im dla siebie przyjaźń, dodając, iż cofanie się jego przyjmie za największy dowód nieustraszenia jego ku temu miażdżu przychylności.

z Bregenz dnia 8. Czerwca.

General Hotze pisał do Xcia Biskupa de St. Gall, z Wagen o milę od Zurich, List następujący pod dniem 6. Czerwca. „Wojska moje znajdują się pod bramami Zurich. Nieprzyjacieli cofa się z największym pośpiechem ku Baden i Aarau, i już 30. armat zostawił. Przykro mi iest iż nie mogę należeć do jego ścigania. W ataku dnia 4. odebrałem postrzał w prawą rękę, i będę przymuszony przynajmniej na 8. dni oddalić się od wojska dla wyleczenia. Atoli pojadę dnia intrzejszego do Zurich.

z Neapolu dnia 3. Maja.

Skoro tylko ogłoszono, iż Francuzi uściągają z Neapolu, stronnicy Królewscy powiększyli swoje uśiłowania na rozszerzenie insurrekcyi w Prowincjach pobliskich stolicy. Angliści dla wsparcia ich, wysładowali wojsko d. 26. Kwietnia na kilku punktach między Neapoliem i Salerno, i obawiają się co moment, ażeby nie przyszli do stolicy, ale wojska Francuskie za pomocą patriotów Neapolitańskich nie dawają im czasu do złączenia się, natychmiast ich atakowały, zniósł i rozproszyli. Angliści i wojska Królewskie pospieszyły wbieść na okręta, ale insurrekcyi, którzy chcieli iść za nimi, nie znalazłszy miejsca na tychże okrętach, zostali wyrznięci. — Francuzi zostawili tu małą załogę, która zajmuje Twierdzę Saint Elme; mają także garnizony w Kapui i Garta. Do tego czasu patriotyci Neapolitańscy okazują przedsięwzięcie filnego ich wspierania, gdyby byli atakowanymi. Rząd tymczasowy zatrudnia się dzielnie zacięciem i urządzeniem nowych legionów. Pulia i Kalabria dostarczyły już dwa regimenty ochotników. W kilku tygodniach będziemy mieli dosyć liczną armię Republikańską. Ludwisarnie i fabryki broni, są w największej czynności. Kommissya Prawodawcza oddała jeszcze pod zarządzenie kommissji wykonawczej 5. milionów na potrzeby armii.

Nasze miało ma podobieństwo obozu. Gwardya Narodowa łała strzeże miała i zajmuje twierdze nadbrzeżne. — General Macdonald powrócił tu dnia onegdajszego z dwiema przewodnikami, którzy wzięli sztandary w ostatnich bitwach na nieprzyjacielsu zdobycie. Dnia wczorajszego wyjechał do Rzymu dokąd już tylna jego łaż w tym momencie przybyć miała.

z Rzymu dnia 11. Maja.

General Belair komendant wojsk Francuskich łażących w Rzymie Rzymiński, ogłosił powszechne przebaczenie dezterterom Rzymkim, nawet już osadzonym, i czas im powrotu przeznaczył. Ci tylko od tego są wyjęci, którzy zbiegli od wojska dla podniesienia oręza przeciwko swojemu oyczyźnie.

Konsulat postanowił, iż wszystkie dzieła sztuki na przedaz wytławione, iako to statui, obrazy, etc. zachowane będą do muzeum.

Od kilku dni miało nasze wystawia widok obozu przez uftawiczny przechod wojsk łażących od brzegów Neapolitańskich ku Toskanii. — Dnia 3. przybyło kilka korpusów infanterji Francuskiej. Te wojska również udaly się do Toskanii.

G. Macdonald pisał do kommissji wykonawczej w Rzymie list następujący: — Macdonald General komendant Armii Neapolitańskiej do Kommissji wykonawczej. — Intrygi Anglików i zasłupienie pewnej liczby okregów kosztowały życie wielu tyłom ludzi. Niepotrzeba było Francuzom iak tylko się pokazać dla zniszczenia wszystkich układów, które przedsięwzięli ich nieprzyjacieli. Miano zabijać wszystkich Francuzów, wyrzynać wszystkich patriotów, zgolać tych w powszechności, którzy nosili mundur Narodowy, lub sprawowali iaki urząd w nowym rządzie Republikańskim. Kolumna wojska Francuskiego, która pod komendą G. Sarazina wyszła z Neapolu d. 27. na 28. przybyła do Sarno około 11. godziny z rana. Po kilku chwilałach spoczynku, rzuciła się z piorunem w rękę na buntowników i zabójców zgromadzonych blisko tej rzeki, i pomimo korzyści z liczby, łaanowilk, i artylerji, rozproszyła ich i ścigała aż do Gragnano i Castel-al-Mare, gdzie wszystkich łażących oręż wyrzuciła. Twierdze łażurmem zostały wzięte, a na miejscu zabitych mniej niż w trzech godzinach chorągwi Królewskich, zatknięto bandery Narodowe Neapolitańskie. Gdyby wiatr był sprzyjał gorliwoci komendanta Flotylli, ani wojska Neapolitańskiego, ani buntownicy nie byłiby uszli przez morze. Korzyści tej bitwy są: zdobycie Gragnano, Castel-al-Mare, zamków, trzech chorągwiów, 17. połowych armat, 50. do 60. Neapolitańczyków z Regimentów udoziemskich, które przybyły z Palermo. Gragnano zostało zrabowane i spalone; wiele domów w Castel-al-Mare, tegoż samego doznały losu. W czasie tej wyprawy nadełano już łażeguly niemniej ważnego zwycięstwa, które odniósł G. Watrin w Cava, Pietri, i Salerno; 600. Anglików, którzy tam wysładowali pobuntowali kraj, zaciągali wojsko na imię Króla Sycylii, i formowali Regimenta, rozdając broń i amunicję, przybywa kolumna francuska, uderza z bagnetem w rękę, i wszystkich odpór czyniących morduje. Trzy tysiące ludzi pada na placu bitwy pomimo ognia z dwóch fregat Angielskich, które się walczyły między Pietri i Salerno na wspieranie wyładowania. Dwie chorągwie z herbami Króla Angielskiego i jedna Neapolitańskiego, z 15. armatami zabrane zostały. W Castel-al-Mare dwa okręty Angielskie były widzami zwycięstwa Francuzów. W tych dwóch bitwach nie straciłmy iak 30. do 40. męnych wojowników naszych. Okręgi Lawro, Nocera i Pagani gdzie drzewo wolności było wyrwane, i czerwona kokarda zawieszona, nadzwyczajny kontrybucji i eksekucji wojskowej podpadać będą. — Pozdrowienie i braterstwo. (podpisano) MACDONALD.

z Rovigo dnia 29. Maja.

Dziś wyruszyło zjad 1200. kawalerji od regimentu Buffy ku Ferrarze. Za ich nadziagnieniem G. Klenaua zaraz ku Bononii maszerować. G. Krayktory na dniu 26. Maja z Roverello na czele 12. tysięcy ludzi wyszedł, znajdując się teraz w Ferrarze, dla ułożenia operacyi wojennych przeciw Generalowi Macdonald. Ten General ścigał do siebie z Neapolu, Rzymu i Romanii Armję od 30. tysięcy Francuzów, Cisalpinów i Cudzoziemców, i zbliża się do Toskanii, gdzie Kommissarz Francuski Reinhard wzięty w łanie Republikańskim postawił. General Moreau coraz się bardziej ściga ku Genui i najwięcej w Bormida utrzymuje się.

z Mediolanu dnia 30. Maja.

Podług Listów z Pawji. Armia Francuska w swojej retyradzie ścigana była przez mocną dywizję wojska Austriackiego pod komendą G. Melas. Ten General doścignął nieprzyjaciela od strony Montebello, i uderzył na niego, po żywej potyczce Francuzi zostali zwyciężonymi i musieli się cofnąć częścią ku Genui, częścią ku wąwozowi Tende. General Moreau zostawił korpus wojska na obronę tego przechodu, a sam obrocil się ku Nicei gdzie w tym momencie ma się znajdować główna jego kwatery. — Wielki park ciężkiej artylerji który tu zostawał, wydzie dnia intrzejszego do Pawji. To miało być główniejszym zbroynym miejscem Armji Cesarzkiej. — Rozpocznie się wkrótce formalne oblężenie Tortony i innych fortec Piemontu, gdzie Francuzi zostawili załogę.

Wielka część korpusu G. Bellegarde pomknęła się już do Como. Pierwsza kolumna tego korpusu spodziewana tu iest na dniu 2. Czerwca wraz z samym Generaliem. Liczba wojsk łażących wspierać czynności armji Włokkiej, składa się z 15. tysięcy ludzi infanterji i 5000. kawalerji.

W Cytadeli Turyńskiej założone są niebezpieczne miny, znajdujące się tamże trzy tyłące Francuzów. Od Armij Generala Moreau wielu Piemontczyków po wniesieniu wojsk sprzymierzonych do Turynu przeszło w Rużbę Austriacką.

z Roveredo dnia 3. Czerwca.

Główna kwatery F. M. Suwarowa znajduje się w Turynie od d. 27. ostatniego miesiąca, Armia posuwa się o bydwoma brzegami rzeki Po. Przednia łaż miała już przybyć do Carmagnol. — Oblężenie Mantui ma być łałnie popierane, G. Hohenzollern przybył pod tę fortecę z kilku batalionami.

OBWIESZCZENIA

Uwiedomia się piśmie niniejszym Publiczności, że następujące obce towary, których wprowadzanie Uniwersałem pod dniem 4. Mca Września 1797 do Prus Południowych i nowo-wschodnich zakazane zostało, iako to: 1.) Srebro i złoto w płatkach wybite nieprawdziwie; do robot malarzkich używane. — 2.) Moliczne lub metalowe wagi składane. — 3.) Guzik metalowe do koszul z kamieniami, lub bez kamieni. — 4.) Szpileczki metalowe do chędożenia. — 5.) Lichtarze metalowe do stołu. — 6.) Mozdierzce metalowe i 7.) takowe żelazka do prassowania. — Ponieważ te towary jeszcze nie w należyte wielkości, i nie za tanią cenę są w kraju sporządzane, mają być wpuszczone do Prus Południowych i nowo-wschodnich, za opłatą następującą w dawnych Prowincjach wybierać się zwykłą, to iest:

Nro 1.)	za opłatą 15 gr. 8 den:	Brand: czyli 3 zł. 12 gr: P
2.)	4 — 10 — — — — —	1 — 6
3.)	5 — 2 — — — — —	1 — 24
4.)	4 — 10 — — — — —	1 — 6
5.)	4 — — — — —	1 — —
6.)	4 — 7 — — — — —	1 — —
7.)	4 — — — — —	1 — —

Od Talera wartości: a procz tego jeszcze 1) 15. takowej opłaty, iako zwyczajny akcydens celny. — Dan w Warszawie dnia 5. Maja 1799. Roku.

Kamera J. K. Mci Prus Południowych Wojskowo-Ekonomiczna.

Gdy z powodu nieznaności ziół trucznych w łobie łażących a dziko rosnących, często smutne skutki wypadają, przeto przedsięwzięt konsyliarz tajny i leib medicus J. K. Mości Jpan Meyer w Berlinie mieszkający, zioła takowe w kraju znajdujące się, a najbardziej ludziom szkodliwe ile możności podług natury opisać i sposoby przeciwko takowym podać. Tom I. Dzieła tego, pod tytuł Kraiove zioła Truczne w łobie łażące, a ludziom najwięcej szkodzące podług natury przez J. C. A. Meyer opisane (z czarnymi i iluminowanymi kopierściami) już wyszedł; donosi się więc o tym Publiczności, i dla użytku swego zaleca się to Dzieło iak najmocniej. — Dan w Warszawie d. 16. Maja 1799.

Kamera J. K. Mci Prus Południowych Wojskowo-Ekonomiczna.

Czyni się wiadomo piśmie niniejszym Publiczności; że wprowadzenie Kocow Węgierskich włofianych na konie oraz Kuczbai, za opłatą 10 procent, to iest: 28 zł. czyli 4 Talary 16 d. g. od centara i 1) 15 akcydensu celnego do poty ma być wolne; poki produkt takowy w dostatecznej ilości w kraju sporządzonym nie będzie. — Dan w Warszawie dnia 22. Maja 1799. Roku.

J. K. Mci Prus Południowych Kamera Wojskowo-Ekonomiczna.

Czyni się wiadomo piśmie niniejszym Publiczności, że Król Jmć Prulki mocą rozkazu z gabinetu pod dniem 30. Kwietnia w r. b. wydanego raczył postawić: iż celem nadania przemysłowi krajowemu wzrostu i zacięgien; oraz ponieważ towary Marmurowe i Alabastrowe, do zbytku należące, z krajow obcych a szczególnie z Włoch wprowadzane, przez Artystów krajowych i w rowney dobroci i kształcie mogą być sporządzane; na przyszość od wszelkich Marmurowych i z Alabastru wyrabianych zagranicznych towarów, podatkę po 6 groszy dobrych od Talera, a od wszelkich Produktów sztuki z kamienia serpentynowego sporządzanych, takowa opłata po 4 groszy od Talera wartości, (która przez produkowanie faktur wynalezioną być ma) będzie wybierana. — Dan w Warszawie dnia 10. Czerwca 1799. Roku.

Kamera J. K. Mci Prus Południowych Wojskowo-Ekonomiczna.

Gdy dla wypuszczenia w roczną od dnia 8. Jana R. biejącego zacyniająca, a tegoż dnia w Roku przyszłym kończąca się Arendę łażownikowi o dwóch łażkach Klepiących, przy Bramie Domu Kadeckiego będącej, Termin Licycacji na dzień 2. Mca Lipca Roku biejącego, z rana o godzinie 11. w pomieszkaniu W. Chranzowskiego Porucznika, Kalliera domu Kadeckiego na dziedzińcu Kadeckim, naznaczony został, i przeto wzywa się zyczących łobie Arendy, aby się w pomienionym dniu i oznaczonym miejscu znajdowali, i oferta swoie przed Komissyją Domu Kadeckiego podali, a mogą być pewni iż taż Arenda więcej łażącemu przyniesiona i kontrakt z onym zawartym zostanie. — w Warszawie dnia 19. Czerwca Roku 1799.

Kommissya do Administrowania łaższego Domu Kadeckiego wyznaczona.

DONIESIENIA

Gdy jeden z rodziny Litewskiej Radyszkiewiczowi nczynił pewny Oblig Woycielowski Radyszkiewiczowi w Kordone Prulkim w okolicach Warszawy mieszkającemu, przeto takowe się uwiedomia, aby w tym interesie udał się do Pałacu Potockich na Długiej ulicy pod Nrem 550. wpodług Pałacu Kommissji, do JP. Dynamarego, w tymże Pałacu mieszkającego, gdzie pouczką odbierze informację.

Karera Angielska poczworna, iest do sprzedania w dobrym porządku z rekwiizytami wszelkimi łażącymi do podróży. Ktokolwiek łobie zyczył ią nabyć, niech się uda do domu JP. Wykowskiego Kasztelanica na Nowym Swiecie Nro 1514.

Redakcyja Gazety Korrespondenta Warszawskiego uprasza JPP. Prenumeratorów, ażeby wcześniej przed zbliżającym się Kwartałem to iest: na dzień 1. Lipca r. t. zgłosić się raczyli, na Prowincjach do najbliższych Pocztańców, w Warszawie do Kantoru teyże Gazety, cena Prenumeraty zwyczajna.

Kantor tey Gazety iest w Ryńku Starego Miasta, w kamienicy, JP. Eberta pod Nrem 65. na drugim piętrze. — Exemplarz gróży 20.